

ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"

e-mail: ou_kim_parvomaiy@mail.bg; Web: www.oukim-parvomay.com;

тел. 0887 317949; 0889 115 013; 0887 155 138

4270 град Първомай, улица „Гимназиална” № 1

Дата: 14.09.2020 г.
гр. Първомай

Утвърден със заповед №РД-10-850

Утвърдил:.....
Директор: Ел. Добрева

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА „Превенции на употреба на наркотични вещества, алкохол и тютюн” УЧЕБНА 2020/2021 ГОДИНА

Програмата е създадена във връзка с писмо на МОН с № 9105-270/19.08.2020 г. и Национална стратегия за борба с наркотиците 2020-2024 г.

Програмата е приета на заседание на педагогическия съвет по Протокол № 9 / 14.09.2020 г.

I. УВОД

1. Проблемна ситуация

Нарастването броя на децата, отглеждани и възпитавани в рискова семейна среда, нарастването броя на деца и младежи с експериментална употреба на наркотици или проблемна употреба на алкохол, увеличават риска от поява на дезадаптивно поведение. Това налага ранна превантивна работа с децата и техните семейства, с цел повишаване на информираността, индивидуалните познания и умения за налагане на здравословен начин на живот, въздействие върху фамилната система за предотвратяване появата на дезадаптивното поведение на децата в училище, на улицата с връстници, в дома, в интернет-пространството, в социалното им функциониране като цяло. Работата в сферата на превенции е свързана с въздействието върху нуждите за употреба на алкохол, тютюн или психоактивни вещества.

2. Целева група:

- ученици I-VII клас;
- семейства на учениците;

3. Участници:

- класни ръководители
- училищен психолог
- лектори- лекари, свещеници, НПО и др.

II. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

1. Провеждане на анкети:

а) анкетиране (анонимно в началото на учебната година) на учениците – цели се изясняване на тежестта на проблема с употребата на алкохол, тютюн и наркотични вещества; събиране на информация за проблемното поведение; физическо и психично състояние на учениците; социалното положение; индивидуални и фамилни ресурси за справяне с проблемната ситуация; причини за търсене на помощ.

б) анкетиране (анонимно в края на учебната година) на учениците – цели се изясняване на проблемите в развитие във времето, резултати от превантивната работа и информираност на децата и влияние върху проблема.

2. Работа с педагогически специалисти - Обучение на училищния психолог; Обучение на класни ръководители и други специалисти

3. Работа с родителите (значими близки) – цели се информиране на родителите по време на родителски срещи или в лични разговори за избраните типове превенции, за резултатите от проведените анкети, за набелязаните дейности, за изграждане на ясна ценностна система със строги правила, която дава пример за подражание и се търси „обратна връзка“

а) подготвяне и предоставяне на информация за типовете превенции и подходите към тях - писмена и устна информация на родителски срещи; училищен сайт

б) подготвяне и предоставяне на информация за различните ПАВ, въздействието им върху човешкия организъм и действия при констатиране на употребата им - писмена и устна информация на родителски срещи; училищен сайт

в) подготвяне и предоставяне на информация за употребата на алкохол и тютюн, въздействието им върху човешкия организъм и действия при констатиране на прекомерна употреба - писмена и устна информация на родителски срещи; училищен сайт.

г) съвети, разговори и подкрепа на родители със зависимости; в криза – разделени родители, процес на развод, упражняване на насилие от страна на родител; с отсъстващ родител, поради естеството на работа (работа в чужбина и др.); при смърт на единия родител/значим близък на детето; при осиновено дете; родител сам отглеждащ детето.

4. Работа с учениците:

а) основните типове превенции, на които се основава работата през учебната година са:

- **универсална**- посланията и мероприятията са насочени към всички и целят предотвратяване или отлагане употребата на алкохол, тютюн и ПАВ;

- **селективна**-застрашени с отпадане от училище, етнически групи, проблемни семейства със специфична история; ниска академична успеваемост; местоживеене (квартали с високо употреба на ПАВ или социално неравностойни)

- **по индикация**-търсят се ранни признаци за повишен риск (спадаща успеваемост, забелязана консумация на алкохол, ПАВ, отчуждаване от близки, приятели, връстници; поведенчески нарушения и др)

б) подходи и дейности за справяне с проблемите- Основен акцент е работата с деца с емоционални и поведенчески проблеми, както и укрепване на семейството при родители от уязвими групи или в риск.

Подбор на подходи за работа в училище:

- **Информиране** - представяне на необходимата информация(брошури, табла, училищен сайт, беседи, разговори) за видовете ПАВ; негативното въздействие на алкохола, наркотичните вещества и тютюна върху организма на младия човек; начините за справяне с емоционалните и здравословни проблеми при употребата им

- **Предлагане на алтернативни занимания** за структуриране на свободното време – арт-ателие, спортни занимания, туризъм и др.
- **Тактика на сплашване /лична застрашеност** - цели се чрез послания с научни факти да отклоним застрашените ученици от употреба или да ги убедим, че не са „недосегаеми“ и при тях могат да настъпят вредните последствия
- **Подобряване на социалните умения** - посредничество пред институции за решаване на разнородни социални проблеми; усъвършенстване на амбициозност; комуникационни умения; справяне със социалния натиск и др.;
- **Предотвратяване на девиантно поведение на ранен етап** - агресивно поведение, емоционално реагиране, отчуждение, апатия, срамежливост, конфликти при общуването с връстници и възрастни са присъщи признаци за бъдещи поведенчески проблеми и ранната им превенция промяната на поведението към по-социално приемливо е превенция на употребата на ПАВ, алкохол, тютюн
- **Контролиране и справяне с емоциите** - целим повишаване на устойчивостта на стрес, на връхлитащите емоционални проблеми (потиснатите чувства на страх, агресия, вина и тревога, настъпили в резултат на фрустрацията в тесния семеен кръг)

Дейности в училище:

- Разнообразни психотерапевтични техники на индивидуално и групово ниво в клас с учениците;
- По-пълно обхващане на децата и учениците в целодневна форма на обучение, намаляване на риска от среща с разпространители на наркотични
- Обучение на едносменен режим. Намаляване на риска от възможността от предлагане в тъмната част на деня
- Ангажираност на младите хора в спортни дейности като алтернатива на търсенето и предлагането на наркотични вещества.
- Преодоляване на изолацията, интегриране и адаптиране в обществото на децата в риск
- Активно включване на членовете от фамилната система, с цел подобряване на интеракциите в нея като основен ресурс за самопомощ (родителски срещи, индивидуални срещи);
- Възстановяване на психологическите „щети“ чрез провокация на творческия потенциал, даване воля на емоционалните потребности, желания в изграждането на партньорства и създаване на приятелства с връстници, които да спомагат разрешаването на ранните или актуални емоционални трудности;
- Чрез креативни и интерактивни подходи, стимулиране изграждането на умения при децата, в подкрепа на по-адаптивни форми на поведение и себerealизация, респ. усвояване на нови модели в структуриране на поведението;
- Подготвяне на ученици за прилагане на метода „връстници обучават връстници“;
- Подготвяне на анкети за учениците и родителите (двукратно през учебната година) и анализ на резултатите пред тях;
- Изготвяне и предоставяне на информационни материали по темата
- Организиране на срещи, беседи, разговори с представители на различни институции и неправителствени организации(социални работници, лекари, свещеници, представители на ДПС и др);
- Подготовка на класните ръководители за работа по превенции (ПАВ, алкохол, тютюн, девиантно поведение и др)

Изготвил:.....

Иванка Найденова – психолог